

ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΑΜ ΔΣΑ 80807, Μπουμπουλίνας 9-11, Αθήνα (Μουσείο), Τ.Κ. 10682,

ΑΦΜ 996789554, Δ.Ο.Υ. Δ' Αθηνών, τηλ.: 210-8259140-141, fax: 210-8259235,

email: pzygouris@gmail.com

ΓΝΩΜΟΛΟΓΗΣΗ

(αρ. πρωτ. εισ. της Ε.Δ.Ε.Υ.Α.: 2943/26-5-2023)

Ετέθησαν από τη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης προς την Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.) τα κάτωθι ερωτήματα για τη σύνταξη νομικής γνωμοδότησης:

«Στην περίπτωση ληξιπρόθεσμης οφειλής ύδρευσης από υπάλληλο της Δ.Ε.Υ.Α. έχει η υπηρεσία το δικαίωμα να παρακρατήσει αυτή από τον μισθό του υπαλλήλου και σε τι ποσοστό; Επίσης εάν κάποιος υπάλληλος έχει κάνει ρύθμιση την οποία δεν τηρεί μπορεί η υπηρεσία να κρατήσει την μηνιαία δόση από τον μισθό του υπαλλήλου χωρίς την συναίνεση του;».

Κατά τη γνώμη μας προσήκει η κάτωθι απάντηση.

I. Εφαρμοστέο θεσμικό πλαίσιο

Βάσει του **άρθρου 982 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας** ορίζεται ότι: «1. Μπορούν να κατασχεθούν α) χρηματικές απαιτήσεις εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση κατά τρίτων μη εξαρτώμενες από αντιπαροχή ή απαιτήσεις του κατά τρίτων για μεταβίβαση της κυριότητας κινητών μη εξαρτώμενη από αντιπαροχή, β) κινητά πράγματά του που βρίσκονται χέρια τρίτου. **2. Εξαιρούνται από την κατάσχεση** α) πράγματα που μπορούν να υποστούν άμεση φθορά, β) η εταιρική μερίδα σε προσωπικές εταιρίες, γ) απαιτήσεις διατροφής που πηγάζουν από το νόμο ή από διάταξη τελευταίας βούλησης, καθώς και απαιτήσεις για συνεισφορά των συζύγων στις ανάγκες της οικογένειας, **δ) απαιτήσεις μισθών, συντάξεων ή**

ασφαλιστικών παροχών, εκτός αν πρόκειται να ικανοποιηθεί απαίτηση για διατροφή που στηρίζεται στο νόμο ή σε διάταξη τελευταίας βούλησης ή για συνεισφορά στις ανάγκες της οικογένειας, οπότε επιτρέπεται να γίνει κατάσχεση έως το μισό, αφού ληφθούν υπόψη τα ποσά που εισπράττει ο υπόχρεος, το μέγεθος των υποχρεώσεων που του δημιουργεί ο γάμος του για αντιμετώπιση των οικογενειακών αναγκών και ο αριθμός των δικαιούχων...».

Βάσει του **άρθρου 440 του Αστικού Κώδικα** «Συμψηφισμός» προβλέπεται ότι: «Ο συμψηφισμός επιφέρει απόσβεση των μεταξύ δύο προσώπων αμοιβαίων απαιτήσεων, όσο καλύπτονται, αν είναι ομοειδείς κατά το αντικείμενο και ληξιπρόθεσμες.».

Περαιτέρω, βάσει των διατάξεων του **άρθρου 664 του Αστικού Κώδικα** με τίτλο «Συμψηφισμός ή κρατήσεις του μισθού» ορίζεται ότι: «Ο εργοδότης δεν μπορεί να συμψηφίσει οφειλόμενο μισθό με απαίτησή του κατά του εργαζομένου, εφόσον ο μισθός αυτός είναι απολύτως αναγκαίος για τη διατροφή του εργαζομένου και της οικογένειάς του. Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει για το συμψηφισμό με απαίτηση που έχει ο εργοδότης λόγω ζημίας που του προξένησε ο εργαζόμενος με δόλο κατά την εκτέλεση της σύμβασης εργασίας. Ο μισθός, εφόσον δεν υπόκειται σε συμψηφισμό, είναι και ακατάσχετος».

Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις των άρθρων 440 και 664 του ΑΚ συνάγεται ότι είναι δυνατή η απόσβεση ομοειδών, ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων δύο προσώπων στην έκταση που καλύπτονται η μία με την άλλη, εφ' όσον το ένα πρόσωπο δηλώσει στο έτερο τη βούλησή του για το σκοπό αυτό. Ο κανόνας κάμπτεται, κατ' εξαίρεση, όταν πρόκειται για απαιτήσεις μισθολογικών παροχών. **Τότε, ο συμψηφισμός τους με ανταπαίτηση του εργοδότη απαγορεύεται. Η απαγόρευση, όμως, ισχύει για το μέρος, ως προς το οποίο οι μισθολογικές παροχές ήθελε θεωρηθούν, σε συγκεκριμένη περίπτωση, απολύτως αναγκαίες για τη διατροφή του εργαζομένου και της οικογένειάς του (ΑΠ 358/2020).**

Εξάλλου, βάσει των γενικών διατάξεων των άρθρων 440 ΑΚ και 441 ΑΚ, που ρυθμίζουν το συμψηφισμό ορίζουν, συνάγεται ότι το διαπλαστικό δικαίωμα της πρότασης του συμψηφισμού δημιουργείται από τη στιγμή που δύο αντίθετες απαιτήσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις του συμψηφισμού θα συνυπάρξουν. Ο δικαιούχος της κάθε απαίτησης έχει συνεπώς από το χρονικό αυτό σημείο το δικαίωμα να αποσβέσει την απαίτηση του δανειστή του (κύρια ή ενεργητική απαίτηση), προτείνοντας την ανταπαίτησή του (ή παθητική απαίτηση) σε συμψηφισμό, επέρχεται δε με την πρότασή του απόσβεση των αμοιβαίων απαιτήσεων

στο μέτρο κατά το οποίο καλύπτονται αναδρομικά, ανεξάρτητα από το αν θα γίνει ή όχι αποδεκτή από εκείνον στον οποίο απευθύνεται. Απαιτήση και ανταπαίτηση πρέπει να είναι τέλειες, δηλαδή να είναι ληξιπρόθεσμες, να μην τελούν υπό αίρεση ή προθεσμία, να μην υπόκεινται σε ανατρεπτική ή αναβλητική ένσταση και να είναι αχώριστες, δηλαδή να μην είναι απλώς φυσικές ενοχές. Ο νόμος δεν απαιτεί, ως όρο του συμψηφισμού, ταυτότητα του νομικού λόγου που στηρίζει τις αμοιβαίες απαιτήσεις ή συνάφεια της αιτίας τους αλλά ούτε και επιβάλλει η ανταπαίτηση που αντιτάσσεται προς συμψηφισμό να είναι εκκαθαρισμένη. (ΑΠ 84/2019 Πολιτ). Για να λάβει χώρα συμψηφισμός σύμφωνα με τα άρθρ. 440 επ. ΑΚ, θα πρέπει να γίνεται μεταξύ δύο προσώπων, να αφορά υφιστάμενες αμοιβαίες, **ομοειδείς κατ' αντικείμενο**, και ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις. **Ενόψει των ανωτέρω δεν νοείται συμψηφισμός μεταξύ απαίτησης της Δ.Ε.Υ.Α. από τον εργαζόμενο που αφορά σε τέλη και απαίτησης από μισθό του εργαζομένου, διότι δεν υφίσταται το ομοειδές των απαιτήσεων κατά το άρθρο 440 ΑΚ.**

II. Επί του ερωτήματος

Από τα ανωτέρω συνδυαστικώς ερμηνευόμενα συνάγεται ότι δεν είναι δυνατός ο συμψηφισμός μέρους του μισθού εργαζομένου Δ.Ε.Υ.Α. για τέλη που οφείλει στην Επιχείρηση καθότι, τούτο προσκρούει τόσο στις απαγορεύσεις του άρθρου 664 ΑΚ όσο και στο άρθρο 440 ΑΚ λόγω μη ύπαρξης ομοειδών -κατ' αντικείμενο- απαιτήσεων.

Αθήνα, 12-07-2023

Η γνωμοδοτούσα

Σβετλάνα (Ζέτα) Ζυγούρη

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΖΕΤΑ Π. ΖΥΓΟΥΡΗ

Δικηγόρος

ΜΔ Δημόσιο Δίκαιο- Δημόσιες Πολιτικές

ΑΘΗΝΑ (ΜΟΥΣΕΙΟ) - ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 9-11
Τ.Κ. 10682, τηλ. 2108259140-141
email: pzygouris@gmail.com

